

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN UDNYTTELSE AF DEN EUROPÆISKE UNIONS
POTENTIALE: KONSOLIDERING OG UDBYGNING AF LISSABON-STRATEGIEN - Bidrag fra
Europa-Kommissionen til Det Europæiske Råds forårsmøde i Stockholm den 23.-24. marts
2001

RESUMÉ

Det Europæiske Råd i Lissabon fastlagde en ambitiøs strategi for forandring. En strategi, der i tiden frem til 2010 skal gøre EU "til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed".

Ifølge Lissabon-strategien bør Det Europæiske Råd mødes hvert forår for at drøfte økonomiske og sociale spørgsmål set i lyset af EU's strategiske mål. Denne rapport er led i dette arbejde. Heri gøres der rede for resultaterne siden Lissabon med udgangspunkt i økonomiske og sociale indikatorer, som er aftalt med medlemsstaterne. Der peges på, hvilke beslutninger og foranstaltninger der er nødvendige i de kommende 12 måneder for at konsolidere og udbygge Lissabon-strategien, og for at der kan opnås resultater. Det er op til Det Europæiske Råd i Stockholm at lægge den fornødne vægt bag for at sikre, at beslutningerne realiseres.

2000 har været et godt år for økonomien i EU. Regeringerne og erhvervslivet har haft gavn af den kraftige vækst, den fortsat lave inflation og de sunde offentlige finanser. Der er blevet skabt 2,5 mio. nye job. Heraf tegner kvinderne sig for over to tredjedele.

I årets løb er der også blevet skabt betydelige politiske resultater, idet Kommissionen har været aktiv på alle de områder, Lissabon-strategien omhandler. Men der har også været områder, hvor det er gået for langsomt fremad - hvor centrale forslag fra Kommissionen af forskellige grunde, f.eks. manglende politisk vilje, risikerer at blive forsinket eller udvandet.

Ved årets udgang var arbejdsløsheden faldet markant i hele EU, euroen var styrket, og økonomien havde klaret sig gennem de voldsomme stigninger i brændstofpriserne og uroen på aktiemarkederne. Der ventes en økonomisk vækst i et stabilt tempo i de kommende år. Der er ved at blive lagt sidste hånd på indførelsen af euroen, og Nice-aftalen om institutionelle reformer har banet vej for udvidelsen. Alle dette peger på, at den kurs, der blev udstukket i Lissabon, var den rette.

Men EU har ikke råd til efterladenhed. EU's relative økonomiske styrke skal udnyttes til at fremskynde - og ikke udskyde - vanskelige reformer. På trods af de fine resultater er der behov for en målrettet indsats, hvis EU's strategiske mål skal nås:

- Beskæftigelse. Der er ganske vist skabt nye job, men der er fortsat 14 mio. mennesker uden arbejde. Den generelle erhvervsfrekvens i EU som helhed er stadig langt fra Lissabon-målene, og der er ikke gjort tilstrækkeligt for at fastlægge tilsvarende mål på nationalt plan. Der er tegn på mangel på arbejdskraft og kvalifikationskløfter, som risikerer at sætte grænser for den fremtidige vækstkapacitet. Og der findes for mange hindringer, der får folk til at lade være med at indgå i arbejdsstyrken, eller som begrænser mobiliteten for dem, der er erhvervsaktive.

- Økonomiske reformer. Arbejdet med de økonomiske reformer er ganske vist skredet frem, men der skal stadig gøres en indsats for yderligere at åbne centrale økonomiske sektorer (telekommunikation, energi, transport, posttjenester, udbud). Det indre marked for tjenesteydelser er stadig ikke blevet til virkelighed. Statslig sektorstøtte og ad hoc-støtte forekommer stadig for ofte. Integreringen af de finansielle markeder og investeringer på tværs af grænserne hæmmes af den omstændelige regulering af sektoren, og tilvejebringelsen af risikovillig kapital udgør kun en tredjedel af, hvad der er til rådighed andre steder, og den fokuserer ikke tilstrækkeligt på finansiering på et tidligt stadium.

- Forskning og innovation i videnssamfundet. EU's erhvervsliv investerer fortsat mindre i ny teknologi og mindre i forskning end konkurrenterne i USA, hvilket er en af årsagerne til, at EU halter bagefter med hensyn til produktivitet og innovation - på trods af sagkundskab og dygtighed. Patentering af gode idéer foregår stadig på nationalt plan, og det er stadig for dyrt. Der skal gøres mere for at lave klynger af kompetence vedrørende forskning, erhvervsliv og finansielle markeder - navnlig med henblik på avanceret teknologi. Desuden er erhvervsliv, borgere og regeringer ikke hurtige nok til at være med i den nye e-økonomi.

- Social samhørighed. Der findes fortsat fattigdom og social udstødelse i EU, og det bliver ikke bedre af, at der er store regionale forskelle i beskæftigelse og levestandard. De sociale beskyttelsessystemer skal moderniseres og forbedres. På grund af befolkningens stigende gennemsnitsalder er det nødvendigt med en indsats nu for at sikre, at fremtidens pensioner er sikre og bæredygtige, og at sundhedssystemerne er parate til de ændrede plejebehov.

For at imødegå disse problemer er der behov for en indsats inden for ti prioriterede områder.

De foranstaltninger, der foreslås inden for de enkelte områder, udgør en integreret reaktion via foranstaltninger, der understøtter hinanden. De skal videreføre Lissabonstrategien i det kommende tiår. De forudsætter vanskelige beslutninger og kræver politisk vilje og vision. Hvis der imidlertid kan ske fremskridt på alle disse områder, vil Den Europæiske Union være godt på vej til at udnytte og frigøre sit fulde potentiale.

Ti indsatsområder

- (1) Flere og bedre job
- (2) Nye europæiske arbejdsmarkeder - med adgang for alle
- (3) Økonomiske reformer vedrørende varer og tjenesteydelser
- (4) Integrerede finansielle markeder
- (5) De rette lovgivningsmæssige rammer
- (6) eEuropa 2002
- (7) IT-kvalifikationskløften
- (8) Forskning, innovation og initiativ
- (9) Avanceret teknologi
- (10) Effektiv social beskyttelse af en befolkning med stigende gennemsnitsalder

INDHOLDSFORTEGNELSE

RESUMÉ

I LISSABON - ET ÅR SENERE

II DEN ØKONOMISKE OG SOCIAL SITUATION

III VEJEN FREMAD I 2001

1. Flere og bedre job
2. Nye europæiske arbejdsmarkeder - med adgang for alle
3. Økonomiske reformer vedrørende varer og tjenesteydelser

4. Integrerede finansielle markeder
5. De rette lovgivningsmæssige rammer
6. eEuropa 2002
7. IT-kvalifikationskløften
8. Forskning, innovation og initiativ
9. Avanceret teknologi
10. Effektiv social beskyttelse af en befolkning med stigende gennemsnitsalder

IV FRA STOCKHOLM TIL GÖTEBORG: EKSTRA FOKUS PÅ HOLDBARE LØSNINGER

V HOLD DAMPEN OPPE

Bilag 1: Foreløbig status over Lissabon-strategien

Bilag 2: Strukturelle indikatorer

I LISSABON - ET ÅR SENERE

For et år siden i Lissabon fastlagde stats- og regeringscheferne og Kommissionen en 10-årig strategi for forandring. Med udgangspunkt i det nye vidensbaserede samfund blev de enige om en fælles vision for økonomisk og social udvikling i EU. En vision om at omlægge økonomi og samfund ved at sætte mennesker og idéer i centrum. En vision om fornyelse og initiativ.

Kommissionen gik straks i gang med at føre strategien ud i livet. Den har taget initiativer inden for alle de relevante områder [1]. Lissabon-strategien er også nu, et år senere, den rette vej fremad. I denne rapport gør Kommissionen rede for, hvilke fremskridt der er sket, og baserer sin redegørelse på Lissabon-resultatindikatorerne, som er aftalt med Rådet [2]. Med der peges også på områder, hvor indsatsen skal intensiveres eller udbygges. Det gælder bl.a. nye europæiske arbejdsmarkeder, integrerede finansielle markeder og avanceret teknologi.

[1] I bilaget findes en oversigt over nye tiltag og lovgivningsinitiativer, som Kommissionen har taget skridt til, samt lovgivning og andre initiativer, der allerede er vedtaget.

[2] En komplet liste over de strukturelle indikatorer findes i bilaget.

Kernen i Lissabon-strategien er målsætningen om at styrke konkurrenceevnen, søge mod fuld beskæftigelse og fremme social samhørighed og samtidig føje økonomisk dynamik og social fornyelse til den økonomiske stabilitet, der er blevet opnået.

For at målet kan nås, skal der anvendes en integreret fremgangsmåde, der indebærer sideløbende tiltag på tværs af indbyrdes forbundne områder, så der kan skabes en god cirkel med flere og bedre job, stærkere økonomiske reformer, inddragelse af innovation og videnssamfundet samt stærkere social samhørighed.

Det var den fremgangsmåde, der blev fastlagt i Lissabon. Der er nu behov for, at der træffes beslutninger, der kan konsolidere og udbygge strategien, så EU's potentiale fuldt ud kan udnyttes i det kommende tiår.

II DEN ØKONOMISKE OG SOCIAL SITUATION

2000 var et godt år for økonomien i Europa. Man er ved at vænne sig til, at den fælles mønt er blevet til virkelighed, og at der dermed er behov for stærkere koordinering af den økonomiske politik. Der er arbejde i gang for at styrke en sådan koordinering, så den bliver mere effektiv og kan medvirke til at fastlægge, hvordan de forskellige politikker bedst

kombineres. Konvergens i konjunkturudviklingen i forskellige områder af EU bliver tydeligere.

Regeringerne og erhvervslivet har været i stand til at udnytte den kraftige økonomiske vækst, den fortsat lave inflation og de sunde offentlige finanser. Der er blevet skabt 2,5 mio. nye job. Heraf tegner kvinderne sig for over to tredjedele. EU høster frugterne af et integreret indre marked, af fornuftig pengepolitik og skatte- og afgiftspolitik samt af beskæftigelsespolitikken og samhørighedspolitikken stigende effektivitet.

Forudsat at medlemsstaterne forfølger målsætningerne på mellemlang sigt om at styre inflationen og forbedre kvaliteten af de offentlige finanser, vil denne positive udvikling fortsætte fremover. Det er vanskeligt at gennemføre forandringer af de offentlige finansers kvalitet, men der er mulighed for store gevinster [3]. Det Europæiske Råd skal i Stockholm fastholde og styrke de makroøkonomiske rammer og dermed bidrage til at skabe et dynamisk Europa for alle. Det bør komme til udtryk i de kommende overordnede retningslinjer for den økonomiske politik for 2001.

[3] EU-instrumenterne til koordinering af den økonomiske politik skal hjælpe medlemsstaterne med fortsat at forsøge at nedbringe de offentlige underskud, gøre skatte- og understøttelsessystemerne mere beskæftigelsesorienterede, støtte F&U, innovation og IT samt forberede pensionsordningerne på befolkningernes stigende gennemsnitsalder.

De sunde makroøkonomiske vilkår er blevet suppleret af løbende økonomiske og strukturelle reformer på såvel nationalt som europæisk plan og af det nye videnssamfund.

Der vil gå et vist tidsrum, før man kan måle resultaterne for EU's økonomi af nye tiltag, der er en følge af Lissabon-strategien, men man har allerede set betydelige politiske resultater på europæisk plan - samt nogle områder, hvor det er gået for langsomt fremad.

DER ER OPNÅET VIGTIGE RESULTATER SIDEN LISSABON.....

- Nogle centrale redskaber for den økonomiske politik og for beskæftigelsespolitikken er blevet omlagt på grundlag af målsætningerne fra Lissabon, bl.a. de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik for 2000, rapporten om det indre marked (Cardiff-rapporten) og retningslinjerne for beskæftigelsen i 2001.

- Der er opnået enighed om de overordnede retlige rammer for elektronisk handel, om regler for retlige tvister på tværs af grænserne og om, hvem der kan udstede "elektroniske penge". Det er blevet lettere at eksportere krypteringsprodukter i og fra EU.

- Der vil blive mere konkurrence for lokale teletjenester som følge af reglerne om ubundet adgang til abonnentledninger, der som berammet blev indført i januar 2001. Det bliver dermed billigere at bruge Internettet.

- Efter over 30 års forhandlinger er der opnået enighed om regler, der gør det muligt for virksomheder at fungere som et europæisk selskab, og om regler for de ansattes medbestemmelse. De forventes formelt vedtaget i løbet af foråret.

- Efter drøje forhandlinger er der sket fremskridt med hensyn til den såkaldte skatte- og afgiftspolitiske pakke.

- Kommissionen har ajourført sin meddelelse fra 1996 om forsyningspligtigheder, som går ud på at øge retssikkerheden for de berørte organisationer.

- Man er nået et skridt videre med første fase af liberaliseringen af jernbanedriften efter vedtagelse af bestemmelser, der senest 2008 sikrer helt fri adgang til international godstransport via det europæiske net.

- Den europæiske sociale dagsorden, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i Nice, opstiller rammerne for, hvordan de sociale mål fra Lissabon skal nås. Samtidig blev der godkendt en strategi mod social udstødelse, som udvider den åbne koordineringsmetode til

også at omfatte dette område, navnlig ved at medlemsstaterne udarbejder nationale handlingsplaner senest juni 2001.

- Der er blevet vedtaget to direktiver og en handlingsplan om forskelsbehandling, en aftale om en rammestrategi og en handlingsplan vedrørende lige muligheder.

- Den Europæiske Investeringsbank har indgået forpligtelser for over 2 mia. EUR af de 12-15 mia. EUR, den har planlagt ifølge dens Innovation 2000-initiativ, med henblik på at omlægge udlånsaktiviteterne for at støtte videnssamfundet. På nationalt plan forventes der at blive brugt mindst ca. 6 mia. EUR under strukturfondene på investeringer vedrørende videnssamfundet og eEuropa i de kommende 6 år.

- Man er godt på vej med en tidobling af hastigheden på net, der forbinder ledende forskningscentre i 30 europæiske lande, takket være 80 mio. EUR fra EU's forskningsmidler.

MEN DER HAR OGSÅ VÆRET OMRÅDER, HVOR DET ER GÅET FOR LANGSOMT FREMAD

- Der er dødvande i Rådets drøftelser af posttjenester, og der har ikke været tilstrækkelige fremskridt vedrørende nye regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Der er risiko for, at forslaget om overtagelsestilbud forsinkes yderligere.

- På trods af ambitiøse forslag er der sket for få fremskridt med hensyn til nye udbudsregler og EF-patentet, så de tidsfrister, der blev fastsat i Lissabon, muligvis ikke kan overholdes.

- Der er ikke opnået politisk enighed om strukturen for at videreføre udviklingen af Galileo i anden fase.

- Liberaliseringen af gas- og elsektoren er i visse medlemsstater endnu ikke gennemført fuldt ud og realiseret.

- På trods af de positive resultater med hensyn til liberalisering af international jernbanegodstransport er det fortsat et problem med personbefordring og indenlandsk jernbanegodstransport.

- Inden for den europæiske beskæftigelsesstrategi er man ikke nået langt nok med hensyn til livslang uddannelse, navnlig hvad angår fastlæggelse af nationale mål.

På trods af de generelt positive perspektiver skal man ikke sidde med hænderne i skødet. EU's relative økonomiske styrke set i forhold til afmatningen i USA's økonomi må ikke blive brugt som et påskud for at udskyde nødvendige strukturelle reformer.

EU skal træffe beslutninger nu for at opnå vækstresultater fremover, og den sunde økonomi skal bruges til afbøde virkningerne af reformerne. Der må ikke ske en gentagelse af fortidens fejltagelser ved et langsommere tempo for de økonomiske reformer i økonomisk gode tider. Uden en permanent indsats for strukturelle og sociale forandringer sker der en alvorlige forringelse af mulighederne for bæredygtig vækst, yderligere fald i arbejdsløsheden og større samhörighed.

Den fortsatte indsats for Lissabon-strategien i 2001 har også betydning i bredere forstand. Euroens betydningen understreges, nu hvor der lægges sidste hånd på den endelige indførelse i eurolandene. Det kan give yderligere dynamik i udviklingen af et åbent og stærkt system af regler for verdenshandelen som et supplement til økonomiske og sociale reformer i EU. Enhver handelsdagsorden bør tage udgangspunkt i de mål og anvende de metoder, der blev fastlagt i Lissabon. En stærk økonomi er også en afgørende faktor i forberedelsen af udvidelsen. Også ansøgerlandene skal inddrages i Lissabon-strategien og om muligt overtage de mål, EU har fastlagt.

III VEJEN FREMAD I 2001

I Stockholm har Det Europæiske Råd mulighed for at gøre status, opstille prioriteringer og tage fat på nye opgaver. Der skal ske en kortlægning af, hvilke beslutninger der skal træffes de kommende 12 måneder for at videreføre Lissabon-strategien.

Kommissionen peger som en integreret reaktion på ti prioriterede områder i 2001. De understøtter hinanden. De bygger på makroøkonomisk stabilitet, økonomiske og sociale reformer, integrerede finansielle markeder, de rette lovgivningsmæssige rammer og økonomiens opblomstring for at skabe et gunstigt miljø for forskning, innovation og initiativ. Et miljø, hvor idéer og øgede investeringer - navnlig i den vidensbaserede økonomi - omsættes til nye produkter og tjenester og dermed fremmer produktivitetforbedringer. Et miljø, der virker som drivkraft for vækst og konkurrenceevne, idet det skaber flere og bedre job og styrker den sociale og regionale samhørighed.

Men der vil være nye job, der ikke kan besættes, medmindre EU investerer mere i uddannelse og kvalifikationer, fortsætter reformen af skatte- og understøttelsessystemerne og fremmer arbejdsstyrkens mobilitet på de nye europæiske arbejdsmarkeder.

Videnssamfundet og avanceret teknologi bliver bremset, hvis IT-kvalifikationskløften ikke fjernes, hvis der ikke investeres mere i innovation og forskning, og hvis der ikke findes lovgivningsmæssige rammer, som sikrer befolkningens tillid, suppleret af en god portion risikovillig kapital på et tidligt stadium.

Der kan ikke ske fremskridt med hensyn til at styrke den sociale samhørighed og modernisere de sociale beskyttelsessystemer som reaktion på økonomiske forandringer og befolkningens stigende gennemsnitsalder uden en stærk økonomi, der kan betale for forandringerne, og offentlige finanser, der er bæredygtige på lang sigt.

Kommissionen anbefaler derfor, at Det Europæiske Råd i Stockholm godkender følgende indsatsområder:

1. Flere og bedre job

Centralt i Lissabon-strategien ligger indsatsen for at opnå fuld beskæftigelse. Det er af afgørende betydning for at sikre større deltagelse i samfundslivet. EU står over for en dobbelt udfordring. For det første skal erhvervsfrekvensen øges i almindelighed og for kvinder i særdeleshed. Erhvervsfrekvensen er for lav i sammenligning med EU's vigtigste konkurrenter. For det andet skal arbejdsløsheden fortsat bekæmpes, ved at der tages fat på de udtalte regionale forskellige og de unges og de langtidslediges særlige problemer.

Der er blevet skabt 2,5 mio. job om året i de seneste tre år, men der er stadig 14 mio. arbejdsløse i EU. Den gennemsnitlige arbejdsløshed i EU er på 8,1 %. Det er mere end det dobbelte af USA. Gennemsnittallet viser dog ikke, at nogle medlemsstater har resultater, der er blandt de bedste i verden.

EU skal bekæmpe arbejdsløsheden og øge erhvervsfrekvensen

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Samtidig skal der ydes mere hjælp til enkeltpersoner, så de kan komme ind i eller forblive i arbejdsstyrken [4]. Det gælder især for kvinder og for gruppen af 55-64-årige, hvoraf kun 37 % indgik i arbejdsstyrken i 1999. Det er også af afgørende betydning at øge erhvervsfrekvensen, hvis vi skal kunne klare de velfærds- og sundhedsplejeopgaver, befolkningens stigende gennemsnitsalder medfører i medlemsstaterne.

[4] De seks "beskæftigelseskløfter" (køn, servicesektor, regionale skævheder, langtidsledighed, kvalifikationer og alder), som der blev peget på i Kommissionens bidrag til Det Europæiske Råd i Lissabon, er fortsat aktuelle (se http://europe.eu.int/comm/commissioners/prodi/lisbon_en.htm).

Der er behov for nationale mål, navnlig for ældre arbejdstagere (55-64) og for kvinder

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>TABELPOSITION>

En af de veje, man skal gå, er at fortsætte bestræbelserne på at udforme en aktiv beskæftigelsespolitik, som gør det attraktivt - og ikke afskrækkende - at deltage i arbejdsstyrken. Effektive skatte- og understøttelsessystemer vil spille en central rolle i indsatsen for atter at opnå fuld beskæftigelse i EU. Samtidig fokuserer Lissabon-strategien også på kvaliteten af de eksisterende job. Det er et område, hvor der er behov for bedre forståelse og klare indikatorer.

BESKÆFTIGELSE - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Det Europæiske Råd bør

* vedtage mål for erhvervsfrekvensen på mellemlang sigt i EU (pr. januar 2005) på 67 % generelt og på 57 % for kvinder.

Rådet bør

* sikre, at målene kommer til udtryk i de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik for 2001 og i retningslinjerne for beskæftigelsen i 2002.

Medlemsstaterne bør

* i samråd med arbejdsmarkedets parter og for at medvirke til, at EU-målene kan nås, opstille nationale mål for opfyldelse af Lissabon-målsætningerne og især mål for en betydelig forøgelse af antallet af ældre (55-64-årige), der forbliver i arbejdsstyrken

* sikre, at foranstaltningerne for at nå målene indarbejdes i deres nationale beskæftigelsesplaner.

Arbejdsmarkedets parter bør

* medvirke til den europæiske beskæftigelsesstrategi, navnlig med hensyn til foranstaltninger, der skal fremme beskæftigelsesegnheden og tilpasningsevnen.

2. Nye europæiske arbejdsmarkeder - med adgang for alle

Som følge af globaliseringen og den nye vidensbaserede økonomi er der ved at opstå nye europæiske arbejdsmarkeder. Det er udtryk for, at det bliver mere og mere almindeligt at udnytte det indre marked til at leve og arbejde i andre medlemsstater. Det er således et meget konkret eksempel på europæisk integration.

De offentlige myndigheder bør være med til at sikre, at disse arbejdsmarkeder er så åbne som muligt, ved at fjerne hindringer, der skyldes bureaukrati, skatte- og understøttelsessystemer, pensioner og gensidig anerkendelse af kvalifikationer. Ved at fjerne hindringerne og øge oplysningen om mobilitet kan der skabes en bedre evne til fleksibilitet på det europæiske arbejdsmarked. Det bør være lettere at overføre kvalifikationer på tværs af grænserne, og udbuddet af kvalificeret arbejdskraft kan i højere grad stemme overens med efterspørgslen.

For at de nye europæiske arbejdsmarkeder kan være åbne for alle, er kvalifikationer også af fundamental betydning - og det lige fra grunduddannelse til specialiserede og faglige kvalifikationer. Næsten 80 % af de nye job har været inden for områder, der kræver en vis uddannelse (ledere, fagfolk, teknikere osv.). Men Lissabon-indikatorerne viser, at et betydeligt antal unge ikke kvalificerer sig yderligere ud over den grundlæggende

skolegang. Samtidig skal der gøres mere, hvis livslang uddannelse skal blive til virkelighed frem for blot et slagord.

Livslang uddannelse vinder kun langsomt frem i de fleste medlemsstater (målt ved voksnes deltagelse i uddannelse i de 4 uger forud for undersøgelsen) - og mange af dem, der går ud af skolen kvalificerer, sig ikke yderligere

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

NYE EUROPÆISKE ARBEJDSMARKEDER - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Det Europæiske Råd bør

- * godkende Kommissionens oprettelse af en taskforce for højere kvalifikationer og mobilitet, som skal udnytte sagkundskaben hos erhvervslivet, uddannelsessektoren og arbejdsmarkedets parter for at undersøge incitamenter og barrierer og særlige træk ved det europæiske arbejdsmarked. Denne taskforce bør udarbejde en rapport inden Det Europæiske Råds møde i foråret 2002.

Rådet og Europa-Parlamentet bør

- * inden juni 2001 vedtage henstillingen om mobilitet for studerende, personer under erhvervsuddannelse, unge volontører, undervisere og erhvervslærere; og samtidig bør medlemsstaterne gennemføre handlingsplanen for mobilitet

- * inden juni 2001 vedtage forslag om modernisering af socialsikringen for vandrende arbejdstagere.

Kommissionen vil

- * på Det Europæiske Råds møde i foråret 2002 fremlægge en handlingsplan om udvikling og åbning af nye europæiske arbejdsmarkeder frem til 2005

- * i 2002 fremlægge forslag til en mere ensartet, gennemsigtig og fleksibel ordning for gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer baseret på den eksisterende generelle ordning, herunder metoder til at sikre mere udbredt automatisk anerkendelse

- * inden udgangen af 2001 forelægge et forslag om mulighederne for at overføre tillægspensioner, som er en opfølgning på en meddelelse fra marts 2001 om afskaffelse af hindringer for udbetaling af tillægspensioner på tværs af grænserne, som skyldes skattesystemerne

- * samarbejde med nationale og lokale myndigheder, arbejdsformidlinger og andre relevante aktører for inden udgangen af 2001 at vurdere, om det er muligt at oprette en informationscentral med oplysninger om mobilitet i Europa.

3. Økonomiske reformer vedrørende varer og tjenesteydelser

En konkurrencedygtig økonomi, der giver vækst, beskæftigelse og social samhørighed, forudsætter klare prioriteringer for den økonomiske og strukturelle reformproces i 2001. Lissabon-indikatorerne viser, at integrationen af de europæiske markeder generelt kommer til udtryk i en større prisudligning i EU og et stadigt stærkere samhandel mellem medlemsstaterne. Strategien for det indre marked har med sine klare mål og regelmæssige ajourføringer været et vigtigt element i den proces.

I Lissabon blev der peget på, at en af EU's højeste prioriteringer er etableringen af det indre marked for tjenesteydelser, som tegner sig for ca. tre fjerdedele af EU's BNP. Den succes, hvormed foregående reformer i servicesektoren er blevet gennemført, burde i høj grad anspore til en yderligere indsats. For eksempel er erhvervslivets og forbrugernes udgifter til telekommunikation og elektricitet faldet markant som følge af mere effektiv

konkurrence, samtidig med at udvalget og kvaliteten af tjenesterne er blevet bedre. Samtidig skal medlemsstaterne gøre mere for at sikre, at de eksisterende regler gennemføres på ensartet vis i hele EU.

Større konkurrence har generelt positive virkninger for priserne

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>TABELPOSITION>

Det er nødvendigt med en klar tidsfrist for at fremtvinge yderligere strukturreformer i energi- og transportsektoren. Større liberalisering af jernbane- og luftfartsmarkederne forventes at gavne forbrugere og erhvervsliv. De nuværende problemer, f.eks. manglende effektivitet og forsinkede fly i lufttransportsektoren, skønnes at medføre ekstraudgifter på 5 mia. EUR om året. Indførelsen om nogle år af Galileo, Europas eget satellitnavigeringssystem, forventes også at give gevinst. Visse skøn tyder på, at det kan give mere end 140 000 job frem til 2010.

Det er også nødvendigt igen at tage fat på spørgsmålet om posttjenester og offentlige indkøbskontrakter. Ved liberaliseringen af offentlige tjenester skal der tages fuldt hensyn til forsyningspligtighedernes betydning i EU.

Økonomiske reformer vil medføre konkurrence, men et konkurrenceorienteret marked forudsætter også, at EU's og medlemsstaternes konkurrencepolitik styrkes via den reform af EU's konkurrenceregler, der under udarbejdelse. Dertil kommer, at statsstøtte i EU fortsat udgør mere end 1 % af BNP. Denne andel skal yderligere indskrænkes, og systemet skal gøres mere gennemskueligt. Der skal især fokuseres på en yderligere reduktion af omfanget af sektorstøtte og ad hoc-støtte for at minimere muligheden for konkurrenceforvriddning og hindringer for adgangen.

ØKONOMISKE REFORMER - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Det Europæiske Råd bør

* godkende den strategi for tjenester i det indre marked, som Kommissionen for nylig har vedtaget

* godkende den komplette åbning af gas- og elmarkederne for kunder fra erhvervslivet senest henholdsvis 2003 og 2004 og for alle forbrugere senest 2005

* godkende etableringen af et fælles europæisk luftrum inden udgangen af 2004 på grundlag af anbefalingerne fra gruppen på højt niveau, herunder fastlæggelse af fælles aktioner inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Rådet og Europa-Parlamentet bør

* senest maj 2001 nå til enighed om den organisatoriske opbygning af næste fase af udviklingen af satellitnavigeringssystemet Galileo

* senest juni 2001 nå til enighed om en afbalanceret åbning af postmarkederne i EU med henblik på endelig vedtagelse inden udgangen af 2001

* senest juni 2001 nå til enighed om udbudsregler med henblik på vedtagelse inden udgangen af 2001.

Medlemsstaterne bør

* forpligte sig til at sætte mere fart i gennemførelsen af bestemmelserne om det indre marked

* fortsat reducere omfanget af statslig sektorstøtte og ad hoc-støtte.

Kommissionen vil

* senest marts 2001 foreslå de fornødne foranstaltninger vedrørende åbning af energi- og transportsektorerne samt foranstaltninger i energisektoren, der skal danne en ramme for udvikling af reelle energimarkeder på tværs af grænserne understøttet af en passende infrastrukturkapacitet

* senest juni 2001 forelægge et samlet forslag om revision af regler om tildeling af slots i lufthavne

* senest juni 2001 fremlægge anden pakke af foranstaltninger til åbning af de indenlandske markeder for godstransport og personbefordring ad jernbane

* sikre, at der senest juli 2001 findes et offentligt tilgængeligt statsstøtteregister og resultatavtale online, og stramme kontrollen af tilfælde af sektorstøtte og ad hoc-støtte.

4. Integrerede finansielle markeder

Et effektivt og integreret europæisk finansielt marked vil medvirke til at fremme vækst og jobskabelse i en konkurrenceorienteret økonomi. I det år, der er gået siden Lissabon, har euroen fået større betydning, og konsolideringsprocessen i den europæiske sektor for finansielle tjenesteydelser er fortsat - det er mest synligt blandt de europæiske børser. Men selv om markedet forandrer sig stadig hurtigere, findes der fortsat hindringer for gennemførelsen af det indre marked. I handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser blev der opstillet 43 foranstaltninger for at fjerne hindringer som følge af indbyrdes forskellige nationale bestemmelser. Sådanne bestemmelser gør det f.eks. vanskeligere og dyrere at tilvejebringe kapital, de reducerer afkastet fra pensionsfonde uden at øge sikkerheden, og de mindsker investorernes tillid og virker dermed afskrækkende over for investeringer på tværs af grænser. Udviklingen af online-tjenester indebærer samtidig nye udfordringer.

På trods af at sektoren i høj grad har bidraget positivt til økonomien gennem de sidste ti år, må et EU uden integration på området klart bære omfattende makroøkonomiske omkostninger i form af lavere vækst og færre job. Der bør gennemføres en mere dybtgående undersøgelse af omkostninger og fordele, og der bør sættes tal på dem, og resultatet skal formidles bredt.

Centralt i Lissabon-strategien er ønsket om at fastlægge de rette lovgivningsmæssige rammer for de finansielle markeder senest 2005. Gruppen på højt plan har med Alexandre Lamfalussy som formand understreget diskrepansen mellem EU's ambitioner og de lovgivningsmæssige redskaber, som EU råder over. Det tager alt for lang tid, fra forslagene ligger på tegnebrættet til de er realitet, og for lang tid at tilpasse dem, når de først er sat i værk. Og bestemmelserne indeholder ofte for mange uklarheder eller er gennemført uden konsekvens.

Der er behov for et stærkt politisk engagement i en mere fleksibel og ansvarlig indfaldsvinkel til finansielle bestemmelser, som respekterer EU-institutionernes forskellige roller. Det bør ske en vigtig nyskabelse med etableringen af et europæisk værdipapirudvalg, der skal hjælpe Kommissionen med at sikre, at EU's lovgivningsprocesser kan hamle op med de komplekse og omskiftelige finansielle markeder. Der bør endvidere nedsættes et udvalg for de myndigheder, der regulerer det europæiske værdipapirmarked. En sådan konstruktion ville være en hjælp ved udformningen af de tekniske detaljer i forordninger og direktiver (som fremover i højere grad bør fokusere på overordnede principper).

FINANSIELLE MARKEDER - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Det Europæiske Råd bør

* godkende den generelle fremgangsmåde i Lamfalussy-rapporten, navnlig behovet for en ny metode for værdipapirmarkedet, der giver markederne og investorerne det tempo og den sikkerhed, de kræver, samtidig med at det demokratiske ansvar fuldt ud bevares.

Rådet og Europa-Parlamentet bør

* fremskynde arbejdet med handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser, bl.a. med henblik på forslag om tillægspensioner, internationale regnskabsstandarder og sikkerhedsstillelse, for at sikre fuld gennemførelse af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser senest i 2005

* snarest muligt vedtage de rammebestemmelser, der er en følge af den nye metode, herunder etablering af et europæisk værdipapirudvalg senest i begyndelsen af 2002.

Kommissionen vil

* inden udgangen af 2001 reagere på Lamfalussy-gruppens anbefalinger, herunder etablering af et udvalg for de myndigheder, der regulerer det europæiske værdipapirmarked

* fremsætte de forslag, der er opstillet i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser, bl.a. om kapitalgrundlag, markedsmisbrug, prospekter og engros-investeringservice.

5. De rette lovgivningsmæssige rammer

EU's erhvervsliv og borgere har brug for lovgivningsmæssige rammer, der er klare og effektive og til at arbejde med på et omskifteligt, globalt marked. Det er en faktor, der er afgørende, hvis EU skal blive det sted i verden, hvor det er billigst og nemmest at drive virksomhed.

Lissabon-strategien medvirker hertil, fordi den sætter klare frister for de fornødne tiltag. I det forløbne år er der således opnået enighed om centrale bestemmelser, f.eks. om e-handel, idet der blev skåret igennem vanskelige drøftelser med forskellige sektorer, som hidtil havde medført store forsinkelser og få resultater.

Samtidig bliver der fortsat udtrykt ønske om enklere og mere gennemskuelige regler og om, at der foretages en mere effektiv vurdering af virkningerne af foreslåede bestemmelser.

Det blev endvidere understreget i konklusionerne fra Lissabon, at regulering ikke altid skal foregå ved formelle bestemmelser. Mere effektive løsninger kan sommetider opnås ved hjælp af alternativer, såsom samregulering, selvregulering eller aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Det gælder om at sikre høje beskyttelsesniveauer, samtidig med at overregulering undgås. Det er vigtigt, at de eksisterende regler på EU-plan bliver gjort enklere og mere strømlinede, men for de fleste borgere og virksomheder er det endnu vigtigere, at det også sker på nationalt og lokalt plan.

Indsatsen for de rette lovgivningsmæssige rammer udgør en del af en mere overordnet drøftelse om, hvordan EU-institutionerne fungerer. Kommissionen vil om kort tid give en klar oversigt over sin fremgangsmåde, som der vil komme mere kød på inden årets udgang. Den kommende hvidbog om styreformer vil bidrage til debatten.

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RAMMER - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Rådet og Europa-Parlamentet og medlemsstaterne bør

* fortsat revidere, forenkle og modernisere lovgivningen på nationalt og europæisk plan.

Kommissionen vil

* inden udgangen af 2001 på grundlag af drøftelserne om sit bidrag til Det Europæiske Råd i Stockholm fremlægge en koordineret strategi for forenkling af de lovgivningsmæssige rammer.

6. eEuropa 2002

Omlægningen til en vidensbaseret økonomi er af afgørende betydning for konkurrenceevne og vækst. Virksomhederne og borgerne i EU har været langsommere til at tage den nye økonomi til sig, end det har været tilfældet i USA. Lissabon-indikatorerne bekræfter, at investeringerne i udvikling og indførelse af ny teknologi er lavere end i USA, selv om de skønnes at have bidraget med 0,5-0,7 %-point pr. år til EU's økonomiske vækst siden midten af 90'erne. Virkningerne af sådanne investeringer er mærkbare i hele økonomien. Men produktiviteten pr. time er steget langsommere i EU siden midten af 90'erne, og i de fleste medlemsstater halter den stadig bagud i forhold til USA.

Hovedformålet med handlingsplanen eEuropa 2002 er at skabe gode betingelser for den nye vidensbaserede økonomi. Indsatsen for at nå planens centrale mål skal intensiveres, og der bør gives støtte til, at ansøgerlandene vedtager lignende planer.

Det vigtigste mål for lovgivning i 2001 er vedtagelse hurtigst muligt af alle elementer i telekommunikationspakken, som Kommissionen fremsatte forslag om i juni 2000. De bestemmelser, der bliver slutresultatet, skal sikre lige konkurrencevilkår i EU. Dette er nødvendigt for at undgå det kludetæppe, der er resultatet af landenes forskellige fortolkninger af, hvordan de eksisterende regler skal anvendes.

Det haster at få vedtaget regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ophavsret i informationssamfundet. Arbejdet på disse områder er forsinket i forhold til Lissabon-tidsplanen.

Et centralt element i eEuropa 2002 er Lissabon-målsætningen om IT-kundskaber. Det kommer til udtryk i eLearning-initiativet og i retningslinjerne for beskæftigelsen for 2001, hvor der opstilles en målsætning om, at alle arbejdstagere senest i 2003 skal have mulighed for at opnå IT-kundskaber.

Internettet er ved at være en realitet i hjem og skoler

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>TABELPOSITION>

Der er sket reelle fremskridt i indsatsen for at koble alle skoler i EU til Internettet i 2000. Fra marts til oktober blev der registreret en stigning på 10 % i antallet af hjem i EU med internetadgang. Men de unge får stadig ikke systematisk de IT-færdigheder, de har brug for for at deltage i videnssamfundet. Det er ikke nok med basisadgang for skoler - der skal opstilles mål for bedre og mere generaliseret adgang og anvendelse. Alle undervisere skal have gennemgået en uddannelse inden udgangen af 2002.

Nye metoder til at tilskynde til anvendelse af Internettet bør nyde fremme, f.eks. online venskabsaftaler mellem skoler i hele EU og i ansøgerlandene.

Virksomhederne er længe om at få gang i den elektroniske handel, navnlig de små og mellemstore virksomheder, og det samme gælder for brugerne. Det vækker bekymring. Der har ellers været betydelige fremskridt med hensyn til de lovgivningsmæssige rammer og indsatsen for at styrke forbrugernes tillid. Kun 66 % af de små og mellemstore virksomheder har internetadgang mod 76 % af de store virksomheder. Men langt færre benytter Internettet til salgsaktiviteter, og kun 6 % kan gennemføre ægte e-handel. Arbejdet med at fastlægge den rette indsats modvirkes imidlertid af, at der ikke findes ajourførte, sammenlignelige data for elektronisk handel.

Forbrugerne bremses fortsat i at foretage e-handel som følge af udgifterne til at købe en pc og de høje telekommunikationsgebyrer for at bruge Internettet, samtidig med at de er usikre med hensyn til sikkerhed, fortrolighed og rettigheder på Nettet. Arbejdet med alternative ordninger for bilæggelse af tvister på tværs af grænserne og med sikkerheden ved transaktionerne skal intensiveres. De offentlige myndigheder skal sammen med branchen gøre noget - dels via formelle regler, dels via samregulering - for at sikre, at forbrugerne føler sig sikre og trygge, når de bruger Internettet. Det er af afgørende betydning, at e-handel-direktivet gennemføres hurtigt og konsekvent.

Regeringerne og de offentlige myndigheder skal anvende ny teknologi til at modernisere den offentlige forvaltning, forbedre tjenesterne og gøre EU-borgernes hverdag bedre. For handicappede personer gør online-tjenester det lettere i dagligdagen at få adgang til forvaltningen, som samtidig sparer penge. Den offentlige sektors anvendelse af e-udbud skal intensiveres. Det offentlige skal udnytte det potentiale, som mange private virksomheder allerede har opdaget.

eEUROPA 2002- FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Rådet og Europa-Parlamentet bør

- * intensivere arbejdet med alle elementer i telekommunikationspakken for at sikre vedtagelse tidligst muligt i 2001
- * senest juni 2001 vedtage forslaget om ophavsret i informationsområdet og inden udgangen af 2001 vedtage forslagene om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser samt momsreglerne for elektronisk handel og elektronisk fakturering
- * træffe de fornødne beslutninger for at sikre, at der findes et .eu internetdomænenavn inden Det Europæiske Råd i december 2001
- * inden udgangen af 2001 (parallelt med Kommissionen og medlemsstaterne) gennemføre WWW Consortiums retningslinjer for nettilgængelighed for at gøre deres internet tjenester mere tilgængelige for personer med handicap.

Kommissionen vil

- * senest juni 2001 fremlægge en plan, der skal hjælpe ansøgerlandene med at tilslutte sig målene i eEuropa 2002
- * inden udgangen af 2001 foreslå mål, der går videre end blot skolernes opkobling til Internettet
- * støtte eSchola, en aktion, der dækker hele Europa, til fremme af ny teknologi og udvikling af online venskabsaftaler mellem skoler
- * iværksætte Go Digital-initiativet, der skal fremme små og mellemstore virksomheders anvendelse af e-handel
- * inden udgangen af 2001 for at øge forbrugernes tillid til onlinetjenester fremlægge meddelelser om fremme af onlineordninger for bilæggelse af tvister og elektroniske netværkers sikkerhed, herunder forslag til et system til hurtig varsling blandt medlemsstaterne af virusangreb eller andre farer for netværkssikkerheden.

7. IT-kvalifikationskløften

I takt med den vidensbaserede økonomis opblomstring konkurrerer virksomheder og det offentlige i mange sektorer om personale, hvilket er begyndende tegn på flaskehalsproblemer vedrørende kvalifikationer og mangel på arbejdskraft. I den vidensbaserede økonomi udgør manglen på kvalificerede IT-fagfolk et særligt problem. En nyere undersøgelse fra International Data Corporation tyder på, at efterspørgslen efter IT-

erfaring og -kvalifikationer stiger fra 10 mio. i dag til 13 mio. i 2003, hvilket medfører en mangel på kvalificeret arbejdskraft svarende til 1,7 mio. job.

Når næsten halvdelen af arbejdsstyrken bruger computere på arbejdet - for kontoransatte og funktionærer gælder det to tredjedele - kan egentlig pc-undervisning hjemme eller på arbejdspladsen være et effektivt redskab til at sætte skub i IT-færdighederne. Mindre end 22 % af arbejdsstyrken har dog haft en formel edb-undervisning. Antallet af personer, som har fået deres edb-undervisning betalt af arbejdsgiveren, er endnu mindre.

Der er behov for løsninger på både kort og mellemlang sigt. Næsten en tredjedel af de ledige stillinger er for personer med fem eller flere års erhvervs erfaring efter endt uddannelse. Der er behov for 6-12 måneders uddannelse af IT-teknikere. Kvalifikationskløften kan ikke uden videre fjernes fra den ene dag til den anden. Det er i højere grad erhvervslivet end de offentlige myndigheder, der har ansvaret for at løse disse problemer.

Regeringerne har dog - ud over målene for IT-kundskaber i eEuropa 2002 - klare opgaver, når det drejer sig om at forbedre de grundlæggende kvalifikationer i EU. For det første skal de fjerne de strukturbestemte årsager til manglen på IT-kvalifikationer ved at fremme en udfarende uddannelsespolitik og livslang uddannelse, støtte reelle eller virtuelle centre for IT-uddannelse og -omskoling og fremme afskaffelsen af hindringer for, at fagfolk er mobile og arbejder i hele EU. For det andet er der som en løsning på kort sigt behov for i højere grad at åbne Europa for kvalificerede og dygtige mennesker fra andre lande. Det bør ske som led i den fælles immigrationspolitik, hvor det erkendes, at den økonomiske migration i så høj grad som muligt skal gavne medlemsstaterne, oprindelseslandene og immigranterne selv.

IT-KVALIFIKATIONSKLØFTEN - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Medlemsstaterne bør

- * gøre noget ved de strukturbestemte årsager til kvalifikationskløften, navnlig via undervisning og livslang uddannelse

- * på kort sigt kortlægge kvalifikationsbehovene og vurdere, i hvor høj grad de kan opfyldes via en mere åben immigrationspolitik over for mennesker med de ønskede kvalifikationer.

Arbejdsmarkedets parter bør

- * bidrage til at fjerne kvalifikationskløften ved at videreføre dialogen om livslang uddannelse, kvalifikationer og informationsteknologi.

Kommissionen vil

- * udstikke rammerne for en EU-immigrationspolitik i overensstemmelse med Kommissionens nye meddelelse om emnet.

8. Forskning, innovation og initiativ

Europa skal gøre mere for at udnytte kompetencen inden for forskning, finans- og erhvervs liv til at sikre, at europæiske idéer når først til det europæiske marked. Innovation, initiativ og viden får større og større betydning for konkurrenceevnen og for, om Lissabonstrategien lykkes. Der bør fortsat i særlig grad fokuseres på små og mellemstore virksomheder.

Men en af de faktorer, der giver anledning til bekymring, er den fortsatte tendens til, at erhvervs livet og det offentlige i EU bruger mindre til F&U i sammenligning med USA. Forskellen i udgiftsniveauet steg fra 40 mio. EUR pr. år i midten af 90'erne til 75 mio. EUR i 1999. Problemet forværrer af overlappning, manglende sammenhæng og opsplitning i forskningsindsatsen i EU og af den begrænsede konkurrence i visse sektorer, hvilket gør virksomhederne mindre tilbøjelige til at bruge penge på forskning. Det sker, samtidig med

at forskningens tværfaglighed bliver mere og mere tydelig. Kortlægningen af menneskets genom er blot et eksempel på fremskridt inden for biovidenskab, som ikke ville have været muligt uden parallelle spring fremad inden for informations- og kommunikationsteknologi.

Virksomheder bruger ikke penge nok på F&U

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Eurostat / OECD // * = 1997-tal.

= ingen opdeling til rådighed for Østlig

Derfor er udformningen af et europæisk forskningsområde, som blev godkendt i Lissabon, så vigtigt for en styrkelse af Europas forskningsgrundlag. Det bør sætte EU i stand til at kortlægge ekspertisen, styrke samarbejdet på tværs af Europa og fastlægge klarere og mere sammenhængende prioriteringer for offentlig forskning. Det kommende sjette rammeprogram for forskning bør stadfæste denne nye, mere strategiske og koordinerede fremgangsmåde set i lyset af den stadigt voksende tværfaglighed, der præger forskningen i avanceret teknologi. Programmets nye og ambitiøse fremgangsmåde vil medvirke til at virkeliggøre det europæiske forskningsområde.

Der er også andre faktorer, der er vigtige. For det første er der - som på andre økonomiske områder - en kvalifikationskløft og mobilitetsproblemer. Der skal ydes en ekstra indsats for at gøre karrierer inden for videnskab og forskning mere attraktive. Det er en opgave, der især skal løses af erhvervslivet, men det offentlige kan også bidrage. For det andet er det af afgørende betydning, at videnskaben i højere grad bliver hørt, når den offentlige politik fastlægges, men befolkningen også at høres i forbindelse med den løbende debat om videnskab og samfund. Endelig er Lissabon-strategien til hjælp med dens benchmarking og resultattavler for forskning, innovation og initiativ, men det giver kun en ekstragevinst, hvis medlemsstaterne har lært lektionen og drager konsekvenserne heraf.

FORSKNING, INNOVATION OG INITIATIV - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Rådet og Europa-Parlamentet bør

* senest juni 2002 vedtage det sjette EF-rammeprogram for forskning efter forslag fra Kommissionen, som forventes fremsat i februar 2001.

Kommissionen vil

* senest juni 2001 fremlægge en særlig strategi for mobilitet i det europæiske forskningsområde og inden udgangen af 2001 fremsætte forslag, der skal styrke samspillet mellem videnskab og samfund og gøre videnskabelige karrierer mere interessante, navnlig via partnerskaber mellem den offentlige og den private sektor.

* senest juni 2001 fremlægge den første europæiske resultattavle for innovation og i december 2001 de første resultater af dens benchmarking af forskning og en kortlægning af forskningsekspertise.

9. Avanceret teknologi

EU må i Stockholm ikke gå glip af den næste bølge af vidensteknologi, der skal udnyttes i samfundets tjeneste. Det, der i dag er avanceret teknologi, bliver morgendagens Internet. Ved at kombinere biovidenskaber, materialeteknologi og det nyeste på computer- og informationsområdet lukkes der op for nye områder med tværfaglige videnskombinationer. Fra proteomik, bioinformatik og nanoteknologi til mere velkendte begreber som nye brændstoffer og "ren" teknologi, der kan være med til at bekæmpe forringelsen af miljøet, har Europa vist sin ekspertise.

Disse former for teknologi understøtter nye brancher. De bliver centrum for fremtidens vækst og jobskabelse. De kommer til at spille en vigtig rolle for at sikre bæredygtig

udvikling i EU. Men deres særkende - som vi kan se det med dagens informations- og kommunikationsteknologi - er, at de har en evne til gennemgribende at forandre andre erhvervssektorer, ja selve samfundet.

FOKUS PÅ BIOTEKNOLOGI

Bioteknologi er et af de mest prominente eksempler på en avanceret teknologi. Bioteknologien forandrer lægemiddelsektoren. Teknikker, såsom anvendelse af mikrober til at fjerne forurening, kan hjælpe miljøet. Bioteknologien bidrager til bedre ernæring og reduktion af behovet for sprøjtemidler i landbruget. Den kan tilbyde industriprocesser med lavt energiforbrug og lav forurening. Den har allerede direkte betydning for markedet og for samfundsdebatten. Det forudsætter en regulering, der endnu ikke kendes inden for andre nye brancher.

Alligevel halter EU's bioteknologiske erhvervsliv i dag efter USA's, når det gælder udgifter til forskning, antal godkendte patenter, risikovillig investeringskapital og salgstal. Det skønnes, at USA's bioteknologisektor beskæftiger 160 000 mennesker, mens det tilsvarende tal er 50 000 i Europa, selv om antallet af virksomheder rundt regnet er det samme. Dette forhold forstærkes af, at de rette lovgivningsmæssige rammer endnu ikke er fastlagt. Selv i de tilfælde, hvor der findes regler, f.eks. vedrørende patentering af bioteknologiske opfindelser, har medlemsstaterne endnu ikke fuldt ud gennemført dem i deres nationale lovgivning.

Dertil kommer, at befolkningens accept og anvendelse af visse af disse former for teknologi forudsætter en åben og velinformeret dialog, hvor deres mere overordnede økonomiske og sociale betydning tages i betragtning, og somme tider skal man også drøfte vigtige etiske emner i samfundet som helhed.

Mange af de barrierer, bioteknologiske virksomheder står over for, er i realiteten fælles for de fleste former for avanceret teknologi. Det kan f.eks. være høje udviklingsomkostninger, virksomheder, der ofte er skabt af unge akademikere med begrænset erhvervs erfaring, begrænset 'klyngedannelse' af forretningsmæssig og videnskabelig erfaring samt et erhvervsklima, der ikke er tilstrækkelig gunstigt for innovation og vovemod.

Dertil kommer, at manglen på en omfattende og økonomisk overkommelig EU-dækkende patentbeskyttelse fortsat i høj grad er en hæmsko for at tilvejebringe ekstern finansiering. Det Europæiske Råd i Nice banede vej for en aftale om de rette institutionelle strukturer til løsning af patenttvister. Der er nu behov for en virkelig indsats for at fremskynde aftalen om et EF-patent inden udgangen af 2001.

På trods af den positive udvikling i tilvejebringelsen af risikovillig kapital i EU (en stigning på 70 % i 1999) udgør det blot en tredjedel af niveauet i USA. Desuden blev kun ca. en fjerdedel af den samlede investerede risikovillige kapital anvendt til finansiering i nye virksomheders opstartsfasen, selv om omfanget af risikovillig kapital til højteknologiske projekter steg med over 40 %.

En for lille del af den risikovillige kapital anvendes til finansiering i opstartsfasen

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: EVCA // * udv. & udsk. = udvidelse og udskiftning af aktivitet

Det er imidlertid netop sådanne investeringer i opstartsfasen, der er afgørende for, at teknologien kommer fra laboratoriet og ud på markedet. De institutionelle investorer har en central funktion med henblik på at vende denne situation. EIB's Innovation 2000-initiativ og EIF's arbejde er et vigtigt skub i den rigtige retning. De bør fortsætte med at udforme kreative støtteordninger, der er tilpasset til den nye vidensbaserede økonomi, navnlig med henblik på små og mellemstore virksomheder.

De offentlige myndigheder - og den offentlige forskning - kan også spille en rolle ved at støtte nye projekter, især ved at fjerne hindringer på markedet, som afskrækker

institutionelle investorer - men samtidig skal der være klare linjer for at sikre, at offentlig støtte ikke medfører konkurrenceforvridning.

AVANCERET TEKNOLOGI - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Rådet og Europa-Parlamentet bør

* fremskynde arbejdet med EF-patentet med henblik på vedtagelse inden udgangen af 2001.

Medlemsstaterne skal sikre

* at direktivet om retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser gennemføres hurtigt.

Kommissionen vil

* udforme sit kommende forslag til det sjette EF-rammeprogram for forskning, så det styrker Europas videnskabelige basis for udvikling af avanceret teknologi, og der fokuseres herpå i Kommissionens benchmarking af forskning og innovation

* inden udgangen af 2001 på grundlag af drøftelserne af de første retningslinjer på Det Europæiske Råd i Göteborg at forelægge en meddelelse om en strategisk vision for biovidenskab og bioteknologi frem til 2010, herunder metoder til behandling af etiske spørgsmål.

* senest juni 2001 fremlægge retningslinjer for, hvordan den vil anvende statsstøttere reglerne på foranstaltninger, der skal tilvejebringe risikovillig kapital. Den vil endvidere inden udgangen af 2001 revidere rammerne for statsstøtte til forskning og udvikling.

10. Effektiv social beskyttelse af en befolkning med stigende gennemsnitsalder

En forbedring og modernisering af den europæiske samfundsmodel er afgørende for, om den integrerede strategi, der blev vedtaget i Lissabon, skal lykkes. Det betyder, at samhørigheden skal styrkes, og at alle borgere skal kunne deltage i videnssamfundet. Det betyder også, at de offentlige finansers holdbarhed skal sikres.

Der findes fortsat fattigdom og social udstødelse i EU. Der mangler dog også på dette område opdaterede, sammenlignelige statistikker, idet mange af Lissabon-indikatorerne kun kan belyse situation i 1996. Dette skal forbedres, hvis man skal kunne udveksle erfaringer og måle virkningerne af de sociale forandringer.

En forbedring og modernisering af de sociale beskyttelsessystemer i EU er et vigtigt skridt fremad for at styrke den sociale samhørighed. Især skal Kommissionen og medlemsstaterne samarbejde om sikre og bæredygtige pensioner set i lyset af befolkningens stigende gennemsnitsalder.

Denne aldring medfører nye udfordringer for de europæiske samfund. EU skal også finde på nye metoder til at udnytte og ajourføre sagkundskab og kvalifikationer hos en arbejdsstyrke med stigende gennemsnitsalder - navnlig i forbindelse med en vidensbaseret økonomi, hvor erfaring er et plus. De eksisterende social- og sundhedssystemer skal tilpasses til en ældre befolknings forskellige behov og til andre familiestrukturer. Antallet af personer på 85 eller derover forventes at blive tredoblet fra 7 mio. i 2000 til 19 mio. i 2050.

En vigtig konsekvens af aldringen bliver den ændrede balance mellem de erhvervsaktive og pensionisterne ("forsørgerbyrden"). I 2010 vil den erhvervsaktive befolkning være stabil, men lidt ældre, og forsørgerbyrden vil ikke være drastisk anderledes. I 2020 vil den erhvervsaktive befolkning fortsat være af stort set samme størrelse, men den er blevet ældre med 16 mio. flere over 50. Og forsørgerbyrden vil også være anderledes, idet den del af befolkningen, der er over 65, i 2020 vil være steget med ca. 18 mio.

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Disse forandringer har stor betydning for de sociale beskyttelsessystemer. Virkningerne på lang sigt af stigende udgifter til pensioner og sundhedspleje kan komme til at udgøre 5-8 % af BNP i de fleste lande. De økonomiske konsekvenser kan variere i EU, men alle medlemsstaterne bør forberede sig nu.

Disse ekstraudgifter vil imidlertid til en vis grad blive udlignet, hvis Lissabon-målene for beskæftigelsen nås - navnlig ved at ældre arbejdstagere tilskyndes til at blive i arbejdsstyrken. Det, der er brug for i medlemsstaterne, er en samlet fremgangsmåde, der indebærer, at tendensen til tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet lægges om, at den offentlige gæld nedbringes hurtigere, så rentebesparelserne kan bidrage til pensioner og sundhedspleje, og at pensionsreformerne i medlemsstaterne fortsætter, herunder at de private pensionsordninger får mulighed for fuldt ud at drage fordel af det indre marked.

SOCIAL INTEGRATION/SOCIAL BESKYTTELSE - FORSLAG TIL INDSATSOMRÅDER

Rådet og Europa-Parlamentet bør

* senest juni 2001 nå til enighed om forslaget om handlingsprogrammet for social integration.

Medlemsstaterne bør

* intensivere indsatsen mod social udstødelse i overensstemmelse med den europæiske sociale dagsorden og inden udgangen af 2001 nå til enighed om indikatorer for social udstødelse.

Kommissionen vil

* i september 2001 vedtage en meddelelse om fremme af europæisk samarbejde om pensionsspørgsmål.

IV FRA STOCKHOLM TIL GÖTEBORG: EKSTRA FOKUS PÅ HOLDBARE LØSNINGER

Alt i alt har vi med Lissabon-strategien udstukket kursen mod større social integration og økonomisk vækst. Men der er fare for, at strategien ikke kan bevirke fremgang på lang sigt, hvis den ikke indkredser og imødegår uholdbare tendenser, som risikerer at underminere Lissabon-visionen om et konkurrenceorienteret og vidensbaseret samfund for alle. Det er f.eks. nødvendigt, at øget mobilitet og mere avancerede transportsystemer bygger på en afbalanceret udnyttelse af traditionelle og nye energikilder og på rationel arealanvendelse. Befolkningernes stigende gennemsnitsalder vil som nævnt blive en udfordring for social- og sundhedssystemerne og kan reducere det finanspolitiske spillerum.

Lissabon-strategiens økonomiske og sociale dimensioner skal suppleres ved at integrere en miljødimension for at medvirke til en EU-strategi for en bæredygtig udvikling. Det er en strategi, der fokuserer på innovation og større investeringer og udnytter mulighederne ved den avancerede teknologi. En strategi, der understøttes af yderligere markedsreformer, f.eks. målrettet beskatning, som tager sigte på at få priserne til i højere grad at afspejle udgifterne forårsaget af miljøforringelse og tilskynde til forandring. En strategi, der bygger på et solidt analytisk grundlag.

Det bliver en opgave for Det Europæiske Råd i Göteborg at fastlægge denne overordnede fremgangsmåde. Et af hovedmålene bør være at møde frem til Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 efter at have kortlagt de beslutninger, der skal træffes for at tilpasse Lissabon-strategien til de mål, der bliver fastlagt i Göteborg.

V HOLD DAMPEN OPPE

Hovedopgaven for Det Europæiske Råd i Stockholm er at fortsætte og udbygge den strukturreformproces, der begyndte i Lissabon. Stockholm skal bygge videre på den arbejdsmetode, der blev lanceret i Lissabon. Efter Kommissionens mening er chancerne for, at det lykkes, bedst, hvis det er fællesskabsmetoden, der bliver anvendt til at klare de fremtidige økonomiske og sociale udfordringer. Der er dog risiko for, at det tempo, fremskridtene kan ske i, vil variere på grund af de forskellige beslutningsgange, der er gældende for de ti områder.

Lissabon-strategien indeholder den åbne koordineringsmetode som et supplerende redskab. Et redskab, der kan fremme erfaringsudveksling og sammenligning af resultater. Denne arbejdsmetode bør videreføres. Men der bør også drages visse konsekvenser. Der skal gøres noget ved svaghederne i Europas statistiske grundlag, så resultaterne fremover kan måles mere effektivt.

I Stockholm skal EU uden tøven fortsætte den integrerede fremgangsmåde for at skabe et dynamisk Europa for alle. Indsatsen skal afspejle balancen fra Lissabon mellem den rette kombination af makro- og mikroøkonomiske politikker centreret om en vilje til at investere i mennesker og deres idéer for at fremme den økonomiske og social fornyelse.

Hvis det lykkes, vil Den Europæiske Union være godt på vej til at udnytte og frigøre sit fulde potentiale.

Foreløbig status over Lissabon-strategien

Bilag 1 til Stockholm-rapporten

>TABELPOSITION>

>TABELPOSITION>

>TABELPOSITION>

>TABELPOSITION>

Strukturelle indikatorer Bilag 2 til Stockholm-rapporten

Dette bilag til Europa-Kommissionens bidrag til Det Europæiske Råd i Stockholm (Udnyttelse af Den Europæiske Unions potentiale - konsolidering og udbygning af Lissabon-strategien) indeholder oplysninger om alle de strukturelle indikatorer, der er aftalt med medlemsstaterne.

Det bygger på Kommissionens meddelelse af 27.9.2000, KOM(2000) 594 endelig, hvor de fleste af indikatorerne er beskrevet nærmere.

Indikatorer for den generelle økonomiske baggrund

- a. BNP pr. indb. (i KKS) og real BNP-vækst
- b. Økonomiens energiintensitet
- c. Arbejdskraftproduktiviteten (pr. beskæftiget person og time)
- d. Inflation
- e. Vækst i realomkostninger pr. arbejdsenhed
- f. Konjunkturkorrigeret budgetbalance
- g. Konsolideret offentlig bruttogæld

I. Beskæftigelse

1. Erhvervsfrekvens
2. Vækst i beskæftigelsen (generelt/mænd/kvinder)
3. Mænds og kvinders erhvervsfrekvens
4. Ældre arbejdstageres erhvervsfrekvens (generelt/mænd/kvinder)
5. Ledighedsprocent (generelt/mænd/kvinder)
6. Skatteprocent for lavtlønnede
7. Livslang uddannelse (voksnes deltagelse i uddannelse og erhvervsuddannelse)

II. Innovation og forskning

1. Offentlige udgifter til uddannelse
2. Udgifter til F&U
3. Udgifter til informations- og kommunikationsteknologi
4. Antal Internet-opkoblinger
5. Patenter
6. Eksport af højteknologiske produkter
7. Risikovillig kapital

III. Økonomisk reform

1. Handelsintegration
2. Virksomhedsinvesteringer
3. Relative prisniveauer og priskonvergens
4. Priser i netværksindustrierne
5. Offentlige udbud
6. Sektorspecifik statsstøtte og ad hoc-støtte
7. Kapital rejst på aktiemarkedene

IV. Social samhørighed

1. Indkomstfordeling (kvintilsatsen)
2. Fattigdomsprocent før og efter overførselsindkomster
3. Vedholdende fattigdom
4. Jobløse husstande
5. Regional samhørighed (regionale forskelle i arbejdsløshedsprocenten)
6. Personer med kort skolegang, som ikke deltager i videreuddannelse eller erhvervsuddannelse

7. Langtidsledighedsprocent

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Eurostat

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Eurostat

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Eurostat (1) Prognose

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Kommissionens tjenestegrene

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Eurostat // (1) Skøn: B, FIN og S ikke medregnet

(2) 1997-tal baseret på national undersøgelse

(3) Foreløbige tal

(4) B-tal under revision, ingen tal for FIN

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Eurostat // (1) Skøn: B, A, FIN og S ikke medregnet (2) 1997-tal baseret på national undersøgelse (3) Foreløbige tal (4) B-tal under revision, ingen tal for A, FIN, S

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

Kilde: Eurostat (1) Skøn: B, A, FIN og S ikke medregnet

(2) Foreløbige tal (3) B-tal under revision, ingen tal for A, FIN, S

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

(1) 1997-tal i stedet for 1999-tal for IRL og A Kilde: Eurostat

(2) 1996-tal i stedet for 1995-tal for D og NL

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>

>REFERENCE TIL EN GRAFIK>